

Beraber

N. Varay
tarafından
TUSTAV'a
bağışlanmıştır

BU SAYIDA

GOYA	Talip APAYDIN
Lütfi ERİŞÇİ	İhsan İNCESU
N. ÖZER	Turhan GÜRKAN
Fahir ONGER	Fikret GÜNEY
Ahmet ARIF	Orhan KEMAL

SAYI: 1

1 - Eylül - 1952

20 Kuruş

Yeni Değerler Belirince

Son zamanlarda dergilerde sanat düşmanlığı, edebiyat düşmanlığı üzerine yazılar okumaya başladık. «Bugün Türkiye'de sistemli bir sanat düşmanlığı var..» diyorlar. «Adilik gökyüzüne çıkarılıyor.. Ruhü göklere uçuran sanatı tahrip etmek: gaye bu.» diyorlar. Toplumsal bilimlerin büyümesine tutulanlara göre edebiyatın vazifesi «ideal bir dünya yaratmak üzere, olanların emri (sosyal ilimlerle meşgul olanların emri altına) girmek» diyerek sosyologlara, edebiyatı hor gördüklerini iddia ederek bilginlere çatıyorlar. Daha ileri gidiyorlar: «Edebiyatın bir düşmanı da (garip gelecek ama) bizzat edebiyatçılar, onların yaratıcı sınıfı içinden çıkıyor.» diyorlar, Türkiye'de sistemli bir sanat düşmanlığı yapanların «sanatkârlar veya kendilerine bu gözle bakanlar» olduğunu söylüyorlar. Birkaç yıl öncenin mahut Saray Lokması da, yeni bir sanat anlayışını savunan gençler için «duruk bir toplum istiyorlar, değer yargıları kesin olarak belirmiş, hürriyetsiz bir toplum.» diyor.

Bunlar, geçimi bu yoldan olan mi-zahçılar, fıkra yazarları değil; ünlü kişiler, sanattan, edebiyattan anlar diye tanınmış kişiler. Üstelik aynı kimseler, şiirimizde gerçekleştirilen birtakım şekil yeniliklerini anlayışla, sevgiyle karşılamışlardı; ama bu değişiklik, sırf yenilik düşkünlüğü ile yapılan bir değişiklik değil de, bir muhteva değişikliğinin neticesi olan iş değışı. Değer olarak kabul edilen sanatçılar sanat düşmanı ilan edildi, «hürriyetsiz bir toplum» istemekle suçlandırıldı.

Sanat düşmanlığından, edebiyat düşmanlığından şikâyet edenler, bütün toplumsal faaliyetler gibi, sanatı da edebiyatı da, yaşadıkları toplum içinde, toplumun gelişmesi içinde, bu gelişme boyunca karşılıklı tesirleri içinde incelemiyenlerdir. Onlar, belirli bir tarihsel ve toplumsal oluş içinde şekillenmiş değer ölçülerinden hareket ederlerken, bu değer ölçülerinin değişmez, ebedî şeyler olmadıklarını, mutlak değerlerden bahsedilemeyeceğini, toplumsal gelişme ile yeni değerlerin belireceğini unutuyorlar. Bunun için, kendi değer ölçülerine uymayan bir eserle karşılaştıkları zaman, bu eseri yaşadıkları toplum içinde, bu toplumu meydana getiren unsurları ve onların sanat anlayışlarını gözönünde bulundurarak, bilimin toplum ve sanat münasebetleri hakkındaki verilerini hareket noktasi kabul ederek değerlendirmekleri için, ve kendi değer ölçülerini — bunları doğuran oluşu bilmediklerinden — değişmez, mutlak ölçüler sandıkları için, eseri de sanatçıyı da mahkûm ediyorlar. Beliren değer ölçüleri hakkında sanatçı — henüz yeni sanatın nazariyecileri ortayımıza çıkmadığı için bu zümre de sanatçılarımızın aynı zamanda bir düşündür olmasi gerektiğini bilen sanatçılarımız yapıyor — birtakım açıklamalar yapınca, ölü değerleri savunanlar, bu açıklamaları tahrif ederek, kendi istedikleri gibi bir görüş (Sonu S. 3 de)

GOYA

Kursuna dizilenler - Detail

TÜRKİYEDE TERCÜME HAREKETLERİ HAKKINDA NOTLAR

1 — Memleketimizde terceme hareketinin uzun bir geçmişi vardır.

Ancak, 19 uncu yüzyılın ikinci yarısından sonra, terceme çalışmaları Osmanlı burjuvazisinin kültür ihtiyaçlarına göre yeni bir istikamet alır. Garba, daha doğrusu Fransaya döner.

Fakat, Osmanlı burjuvazisi bir taraftan saray ve derebeyliğin baskı ve irticai diğer taraftan, memleket servetlerine musallat olan ecnebilerin sömürücülüğü ve propagandası ile karşı karşıyadır. Yeni bir kültür gelişmesi kadar terceme hareketi de şuurulu bir hale giremez, bir türlü canlanamaz. Çok müte-reddit ve aralıklı yapılan tercemeler ilk sıralarda edebi sahada piyeslere inhisar etmektedir. 10-15 sene sonra roman sahasına kaymaya başlar ve aşağı yukarı böyle bir çerçeve içinde devam eder, gider.

Bu devir gerçek çehresile terceme devri değil daha ziyade ecnebi dillerin bir zümre arasına benimsenmesi olarak ele alınabilir.

20 nci yüzyıla girerken durumda ümitli bir değişiklik değil karışıklık görülür. Zira Fransızca öğretim yanında İngilizce ve bilhassa Almanca da ağır basmağa başlamıştır.

Terceme hareketinin birdenbire genişler gibi olduğu birkaç meşrutiyet senesi dahil Milli mücadeleye kadar hal böylece devam eder.

Netice itibarile bütün bu elli yıla yakın zaman içinde terceme faaliyeti ancak birkaç yılz eserden ibaret kalmıştır. Bu eserlerden memleket kültürünün gerçekten gelişmesine âmil olanlar ise belki birkaç tanedir.

2 — Milli mücadelenin pek kısa süren senelerinden sonra memleketimiz bu sefer de istilâcılara karşı kazanılmaktan kaçınan bir zümrenin diktatörlüğü ile karşı karşıya kalmıştır.

Bu zümre kolaylıkla ve âni olarak elde ettiği haksız hâkimiyetini devam ettirebilmek için her türlü hürriyetsiz, inkılâpçı ve mücadelecî kültür faaliyeti ile beraber terceme hareketine de musallat olmakta gecikmez. Yalnız geniş kitlelerini kültürünün gelişmesine halk kitlelerini tercemesini kat'î olarak menetmek değil, hattâ demokratik bir kültüre yardımcı olacak bir terceme faaliyetine de yer vermek istemez.

Fakat her şeye rağmen gittikçe ce-

(Sonu S. 4 de)

TENKİD ÜZERİNE

Sanat dergilerinde tenkid üzerine tartışmalar yeniden başladı. Aşağıdaki tercümede bu konu bilimsel bir görüşün aydınlığında incelenmektedir.

Ben, sosyal şuurun sosyal şartlar tarafından tayin edildiğine inanıyorum. Bu görüş tarzına iştirak eden herkes için, açıktır ki, «her ideoloji» - sanat ve edebiyat dahil - belli bir toplumun, veya tabakalara bölünmüş bir toplum halinde, belli bir toplumsal tabakanın ruh hallerini ve temyüllerini ifade eder. Gene açıktır ki bir eseri tahlil etmek isteyen bir edebi tenkid evvelâ bu eserde sosyal şuurun hangi unsurunun ifade edildiğini anlamalıdır. Hegel okulunun idealist tenkidcileri, felsefi tenkidin vazifesi sanatçı tarafından eserinde ifade olunmuş fikri sanat dilinden felsefe diline, imaj dilinden lojik diline çevirmekten ibarettir, diyorlardı. Maddecî bir dünya görüşü taraftarı olmak itibarile ben, tenkidin birinci vazifesi belli bir eserdeki fikri sanat dilinden sosyoloji diline çevirmekten, belli bir edebî olayın sosyolojik muadilini tayin etmekten ibarettir, diyeceğim.

... Hegel okulunun idealist tenkidcilerinin sanat dilinde ifade edilmiş fikri felsefe diline çevirmenin zarurî olduğuna inandıklarını söyledim. Fakat onlar işlerinin hiç bir surette bu vazifeyle tahdit edilemeyeceğini gayet iyi anlıyorlardı. Onların gözünde böyle bir çevirme felsefi tenkid vetiresinde sadece birinci hareketti; ikinci hareket «sanat eserindeki fikri muşahhas şekli altında göstermeli, imajlar içinde tahlil etmeli ve parçalarında bütünü ve birliği tekrar bulmalıydı.» Bu, bir sanat eserindeki fikrin tahlilini bu sanat eserinin artistik vasıflarının değerlendirilmesi takip etmelidir, demektir. Felsefe estetiği ortadan kaldırmıyor, fakat, tam tersine, ona bir yol açıyor ve sağlam bir temel bulmaya çalışıyordu. Aynı şeyi materyalist tenkid hakkında da söylemek lâzımdır. Belli bir edebî olayın sosyal muadilini bulmaya çalışırken bu tenkid, eğer bu muadili bulmanın kâfi gelmediğini ve sosyolojinin estetiğe kapıyı kapamaması, tam tersine, tamama kendine ihanet eder. Makul bir maddecî tenkidin ikinci işi, — idealist tenkidcilerin yaptığı gibi — tetkik edilen eserin estetik vasıflarını değerlendirmekten ibaret olmalıdır. Eğer materyalist tenkidci eserin sosyolojik muadilini artık bulmuş olmak bahanesiyle böyle bir değerlendirmeyi yapmak istemezse benimsemek istediği nokta nazarı anlamadığını ispat etmiş olacaktır. Her devrin artistik yaratışının özellikleri ifade ettiği sosyal psikolojiye daima sıkı surette bağlı bulunur. Her devrin sosyal psikolojisi daima bu devrin sosyal münasebetleriyle şartlandırılmıştır. Bu, bütün sanat ve edebiyat tarihinin açığa ispat ettiği bir gerçektir. İşte bütün edebî eserlerin sosyolojik muadilinin tayininin, eğer tenkidci bu eserlerin artistik meziyetlerini değerlendirmek işini yapmazsa, niçin eksik ve, binaenaleyh, yanlış olacağını sebebi. Başka bir deyimle, maddecî tenkidin ilk işi, ikinci işini zalt kılma bir yana, zarurî tamamlayıcısı olarak onu icabettirir.

Çeviren: Fikret GÜNEY

Bereketli Topraklar Üzerinde

İflâhsızın Yusuf bu sefer burnunun öbür deliğinden hıhladı.

— Allah diyen neden geri kalmış? Basacıy evelâllahın izniyen dabannarımız da, govdelermizi de.. Lâkin siz siz olun, mukayet olun şehir yerinde kendinize kardaşlar! Neden dersiniz, şehir yeri köy yerine benzemez. Şehir adamı köylüyü cin çarpar gibi çarpar. Birbirimize iyice sarılarak, el sözüne kulağ asmyak! Anca barabar, kanca barabar..

Pehlivan Ali:

— Tâbi canım.. dedi, kulak asılır mı? Gurbete deyî çıktık..

— Emmim derdi ki, çocuklar derdi, gurbete düştünüz mü, yüreğinizden sılayı atın derdi. Atamadınız mı yandınız derdi..

Köse Hasan:

— Emmim de, dedi, fikara.. Sıla götür beklerken beklerken..

— Heye, beklerken beklerken silâlada kaldı. Lâkin emminin avradım görüyo mu? Avrat dediğin öyle olmalı! Hâza Osmanlı.. Değil mi? Köy yerinde okadar etdiler de ere vardı mı?

Köse Hasanla Pehlivan Ali cevap vermediler. İkisinin aklından da aynı şey geçmişti. Lâkin açığa vurmaktan çekindiler.

İflâhsızın Yusuf:

— Varmaz! diye kendini cevaplandırdı, eski toprak, hâza Osmanlı da ondan..

Su dökmeğe kalktı.

Köse Hasan:

— Emmisinin avradı.. dedi, güldü. Pehlivan Ali de güldü.

Duydu mu Ali?

— Heye, Osmanlı, doğru..

Artık Hayal Kuruyorum

*Ayol merhaba hürriyet
Dosta düşmana inat
Bu ne dikine cesaret
Böyle alına salına ortada
Böyle vakitsiz ziyaret*

Turhan GÜRKAN

Yıldız dolu, herrak bir yaz gecesi geçti aklından. Ağustos ortalarında, sıcak bir geceydi. Suyu çekilmiş derenin içinde çerçiyle basdırmışlardı. Çerçi korkmuş, kaçmıştı. Dudu korkmamıştı. Yattığı yerden doğrulmamıştı bile. İlkpeşin Pehlivan Ali işini bitirmişti, sonra Köse Hasan.

Köse Hasan da aynı şeyleri hatırlayarak titredi.

— Lâkin zorlu avratdı! dedi.

— Heye. Eti daş gibiydi kahbenin..

— Hem de hamırlı..

— Doğru, hamırlı. Ne dediydi? Gâvırlar, kimseye demeyin, öldürürüm sizi dediydi..

— Heye, öldürürüm dediydi..

İflâhsızın Yusuf uçkurunu bağlıyarak geldi.

— Lâkin, dedi, gurbet kötü be!

Torbasiyle yorganını alıp evden çıkarkenki ânu yaşıyordu.

Köse Hasan:

— Niye? diye sordu.

— Kötü tekmi.. Adamın gozû arında kalyor. Ben Suvaz'dayken töbe düşülm gelmezdi, köy aklımdan çıkmazdı. En biri emmin. Gurbete düştün mü, yüreğinden sılayı atacan derdi. Dedi ama, kendi atabildi mi? Ne mümkün? Adamın yurdu yuvası derdi, veta tamı derdi..

Yerden bir taş aldı, oturduğu yerden karanlıklara fırlattı.

Köse Hasan da evinden ayrılışını hatırlamıştı. Yüreğinden bir sızı geçti.

Romanımızın şimdiye kadar, hikâye ve şiirin aksine kendini kabul ettirmiş durumu yok. Ama gene de ileri hamlelere, başarılı sonuçlara şahid oluyoruz. Bu arada, son günlerde yayınlanan Esir şehrin insanları (Nurettin Demir) var. Fakat "Bereketli topraklar üzerinde,, nin gerçek memleket romanına ışık tutması yönünden başarılı roman örneği olmak dışında da ayrı değeri var. Edebiyatımızda sağlam yeri olacağına inandığımız romandan bir parçayı okuyucularımıza sunuyoruz.

— Doğru! diye başım salladı, adamın yüreği bi tevir oluyor. O bu değil ya, gittiğimize göre zorlu birer iş dutaydık bari..

— Dutarık evelâllahın izniyen. Biz yurdumuzdan, yuvamızdan eden Allah..

— Heye, yurdumuzdan yuvamızdan. Dur bakalım, kadere kırk beş. Bunda da var bir hayır..

Pehlivan Ali havaya baktı baktı:

— Yusuf lan, dedi, bak, Allahımız..

Görüyon mu? Aboo!

Ötekiler de baktılar. Kaynaşıp kabanar siyah bulutları bir müddet seyrettiler.

İflâhsızın Yusuf:

— Heye Allahımız.. dedi, Lâkin biliyon mu Hasan, benim oğlan cip sakarlandı bu yıl. Bildir çelliik gibiydi..

— Ne diyon Yusuf ne diyon.. Benim Emine de bu yıl kulağasma. Ekinlere karakurt indi, kızın iflâhı kesildi tüm. O, bu değil, arımdan melil melil bakışı yok mu, töbe aklımdan gitmiyor. Ne dedi biliyon mu?

— Ne dedi?

— Bubam bubam dedi, gelirken yeşil bi saç tokasıyan, bi de tarak getiriver dedi, amma, anasından uğrun.. Pek korkar anasından..

— Anası ne istedi gayri?

— Anası mı? O bişiy istemez. Bak, bu kadar yıllık ayâlim meselâ, töbe istemez. Benim uğrumda su içmez be!. Lâkin iyi bi para kazandım mı ben biliyon.

— Nörecen?

— Biliyom nöreceğimi.. Sen nörecen?

— Ben mi? Ben eyi bir gazocağı alacam, köy yerinde söylensin..

— Gazocâ mı? O da ne ki lan?

Gururla gülen İflâhsızın Yusuf:

— Sen bilmem! dedi, pompası var.

Basdın mı ateş püskürür, hamı de yılan sedası gibi ses verir. Suvaz'da cer atöyesinde hambalken, bizim bir şef vardı, lâkin eyi adamdı, namaz mumaz kilmazdı a, eyi adamdı. Onda vardı. Bi yakdı mı, eh. Yimek mi pişirecen? Koy üstüne terenceyi; su mu kaynadacan? Ko tenekeyi, ânide. On beş, yirmi pangonota veriyorlar..

— On beş, yirmi pangonot mu?

— Ne belledin ya?

— Çok lan, aboo.. On beş, yirmi pangonot!

— Lâkin tevâtür bi şey. Pompası da var. Basdın mı ateş püskürür.. Bizim şef bi yakardı ki..

— Demek yılan sedâsı gibi?

— Heye, yılan sedâsı..

— Bak hele Yusuf.. Bu şehir dedikleri de, aboo değil mi?

— Ne diyon Hasan ne diyon? Gece olma mı, sokaklarda tekmi aletrikler yanar, gündüz gibi. Otomofiller, o avratlar, o nebiyim canım, dilinen târifî mümkünsüz.. Siftah gidisin seni bi çarpar, eh. Ne yöne bakacağımı şaşırırsın. Lâkin kardaşlar, siz siz olun, şehrinin iğvâsına kanmayın. Şehirliyi biliyonz mu siz.. Anam avradım olsun bizi yek epmeğe mühtac ederler!

— Bi şey olmaz evelâllahın izniyen.. Şehir uşağı olduysa.. Biz kardaşdan irelilik.. Değil mi?

— Tâbi canım..

— Şehirli de ne ki, şehirliyi biz yanıldırık değil mi?

— Heye amma, zor. Şehirli dediğin cin, cin. Biliyon mu sen şehirliyi?

Pehlivan Ali'ye baktılar. Karanlıkta yüzü belli olmayıyordu ama, genesini dizlerine indirmişti, düşündüğü belliydi.

İflâhsızın Yusuf:

— Ne düşünyon kardaş? diye sordu.

Pehlivan Ali içini çekti.

Köse Hasan:

— Anşayı düşünyon zahar! dedi, nörşün? Onunki cip kötü. Biz hadi neyse..

— O da evli sayılır.. Sözlü demek yarı evli demek.. Değil mi?

Pehlivan Ali cevap vermedi.

Yusuf üsteledi:

— Öyle değil mi kardaş?

Pehlivan Ali kahır kahır bir eğara yaktı. Dumanı göğe doğru üfledi.

Yusuf:

— Emmim derdi ki, dedi, gurbete düştün mü, sılayı unudacan derdi. Doğru.. Unutmazsan, bırak. Kor insana. İş, miş dutaman, aklın kırın dağılır. Halbuki hepimizinki de bi dert, epmek derdi meselâ.. Öyle değil mi Köse?

— Doğru kardaş, epmek derdi, gozû çihşin. Yurdumuzu, yuvamızı ne demeye depdik?

— Gurbette sılayı düşündün mü, yandın. Hani emmin diye değil, nasıl adamdı? Adamın tekesi değil miydi Köse? O bile gurbette kaldı fıraka. Yanından gelenler deyvirdiler, sıla sıla diye ruhunu teslim etmiş!

Üçüne de bir gariplik çökmüştü. Uzaklara, tâ uzaklara baktılar. Koyu karanlıklardan başka şey görünmüyordu.

— .. âayağın gurbete düştü de, alışdın mı, bırak. Her dâim gidersin. Gitmek istemesen bile gidersin. Sen artık gurbet kuşu demeksin. Gurbet seni çıkarır, duramazsın, mümkün yok duramaz, gidersin. Gitmesen köy yeri batar, bunalırısın. Kendir kement zapt edemez seni, gidersin, mücerret gidersin. Amma gidince de durabilir misin? Ne mümkün? Bu sefer içinde siladır yaf yaf eder, burcu burcu kokar, uryalanna girer, ah bi gitsem deyî can atarsın, sılayı ipinen çekersin. Gidersin de, gitmeye gidersin. Bir gün, beş gün.. Ondan sonra kardaşıma deyim, gurbetdir el eder, göz kırpar, güğür seni. Köydür batar, yüreğin daralır, daralır.. Ceviz kabuğu gibi daralır, burya ne demiyey geldim dersin, kahredersin kendi kendine. Bir kerre gurbete düştün mü, yu elini kendi kendinden!

— Niye?

— Sen o eski sen değilsin ki.. Gurbete düşersen, sıla çıkarır, silana kavuşursun gurbet el eder. En biri ben! Ben Suvaz'a gitmiyeydim Çuhurova'ya heves etmezdim ki.. Lâkin Çuhurova..

Birdenbire gök yarılr gibi oldu, mavi bir şimşek çaktı. Ortalık mavi mavî ışıldı. Bu bir anlık mavi aydınlıkta İflâhsızın Yusuf Pehlivan Aliyi gördü. Yüzünü beğenmediyse de, aldırmadı. Şimşekten ötürü:

— Hak şükür! dedi, bizim hemşerilerin pâlikesi.. Pek tevâtürmüş hanı biliyon mu?

— Öyle ya, dedi Köse Hasan, bize yaban gözüynen bakmaz a?

— Bakar mı? Hemşerimiz tâ! Hemşerinin kötlüsü olur mu? Bizi bi gordü de, kim idigimizi bi belledi mi..

— Heye Yusuf, bi belledi mi..

— Vay, hemşerilerim gelmiş deyî.. İşinin başında bizi dutmayıp da şehirliyi ne dimeye dutsun?

— Hiç canım, akıl var, yakın var..

— Hemşeri demek, gurbette hısım demek. Ben kendi nefsim, hemşerim şorda dururken, yazının hayin şehirlişine işimi kurban ederim.. Sen?

— Bak hele bak.. Şehirli di, orda dur. Adamın gozünden sürmeyi çekeler! Yusuf.. Dimek çok tevâtürmüş pâlike?

— Dilinen târifî mümkünsüz! Suvaz'da cer atelyesindeyken, bi şefimiz vardı, namaz numaz kilmazdı ya, eyi adamdı.. O ağınatıydı.. Lâkin hemşerimiz parayı tam demetlemiş!

— Demetlesin, hemşerimiz değil mi? Allah kılıncını keskin etsin.

— Tâbi canım..

— Demek para kazanışın?

— Heye, ben bilirim..

— Yılan ışığı gibi seda veriyor hı?

Köy yerinde yılan bellerler ha Yusuf!

— Bes mihtar bellemez!

— Mihtar tâbi, bilir. Koca mihtar meselâ.. Oğlunu da everecek.. Yusuuf?

— Hı?

— Yirmi pangonota ben de kıyarım belki..

— Nolacak?

— Ondan alacam..

— Gazocâ mı?

— Heye.. Mihtardan uğrun köylüyü bizim dama toplarık, ikimiz iki yandan basdık mı, yılan bellerler ha Yusuf.. Ne bilsinler deel mi?

Orhan KEMAL

(Başaralı S. 1 de)

saretli bir gelişme istidadı göstermeğe başlayan serbest terceme hareketi karşısında diktatörlük baskısını bu işe tamamen elkoymakla, son haddine çıkarır.

1939 da Millî Eğitim Bakanlığının organize ettiği neşriyat kongresinde münakaşasız kabul edilen terceme heyeti raporu bu el koymayı açıkca ifade ediyordu. Kandırıcı bir üslûpla yazılan rapor Bakanlığın terceme işlerle her yönden uğraşmasını savunmakla kalmıyor, üstelik hususi müesseselerce yapılacak tercemelerinde «tanzim ve murakabesi» üzerinde duruyordu.

Diktatörlük hemen birkaç ay sonra tatbikatına geçilen bu kötü maksatlı teşebbüsünde türlü yönden muvaffak olmuştu denilebilir.

Gerçekten o zamandan bugüne kadar geçen on senelik bir süre içinde goğu kıymetsiz, faidesiz 700 e yakın eserle terceme hayatımızı boğmakla kalmamıştır. Ayrıca milyonlarca lirahk cazip bir fonla birçok fikir ve sanat adamları tercemeciliğe sürüklenerek oyalanmıştır.

3 — Son günlerde Şark klâsiklerinin terceme işinin ele alınmasının hayli önemli bir hâdise olduğunda hiç şüphesiz yoktur. Önem bu işin gene dikte edilmesinde değildir. Devri sabıkta başımıza gelenler kadar tehlikeli bir geleceğin işareti olmasındadır.

4 — İnkâr edilemez ki, yüz senedenberi memleket kültürünün gelişmesini desteklemek bakımından terceme hareketleri, bir türlü sıhhatli, hür ve faydalı olamamıştır.

Böylece dünya çapında ileri kültür hareketlerinden istifade edemememizin sorumluluğu ise birbirini takip eden baskıcı iktidarlar kadar sadece menfaat düşkünlü mütercimler kadrosuna da ait bulunmaktadır. Şüphesiz ki böyle bir ittihamdan memleket kültürünün gelişmesinde ötedenberi ve her şeye rağmen rolü olan cesaretli ve değerli terceme teşebbüslerini tenzih etmek lâzımdır.

Lütfü ERİŞÇİ